



**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii  
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis  
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori  
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad  
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,  
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon  
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,  
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ  
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum  
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &  
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,  
plura, ad Gubernium ...

**Monacellus, Franciscus**

**Venetiis, 1709**

De excommunic. contenta in extravag. Pauli II. Ambitosæ, de reb. Eccles.  
non alien.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

zeret, temerè occultaret: nam licet occultatio physicè non sit dimissio habitus, tamen moraliter, & æquivalenter, & quantum ad effectum, quem lex prohibet, idem sunt habitum occultare, & dimittere, ut hæc probat *Passerin.* fuso calamo de more, loco citato n. 342. 348. & seqq. 5. Qui autem haberet Indultum transseundi ad aliam Religionem, non posset habitum primæ Religionis dimittere, & transire ad laxiorem contrà dispositionem Concilii c. 19. sess. 25. aliàs ad hanc transiens nulliter faceret, ut censuit, *S. Cong. Concilii in Cajetana* 24. Martii. 1703.

6 Quare est notandum, quod cum habitus dimissio secundum se, & ex genere suo sit prohibita de jure, Superior Religionis, non potest directè dare licentiam Religiosis dimittendi habitum extrà Monasterium, quia Prælati inferior Papa in jure communi non dispensat, *Passerin.* *ibid.* num. 358: imò *Concil. Trid.* c. 19. sess. 25. de regular: prohibet expressè, nè detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum Religionis.

7 Et ex his quoque inferitur, quod locorum Ordinarii, aliivè Prælati Regulares, non debent dare licentiam explicitam Monialibus subjectis, tempore bacchanalium dimittendi recreationis prætextu habitum Religiosum, & assumendi alium sæcularem præsertim Virilem, ut *S. Congreg. Episc. rescripsit Episcopo Ferrarisen.* 27. Aprilis 1604. licet enim aliquando tolerari possit, quod intrà Clausuram representetur aliqua Historia Sacra, & quod Moniales in ea agant personam fictam: hæc tamen permitti debent rarò, & conniventer, non tamen approbatione speciali, & individua, prout dixi de licentia deferendi scloppum venatorium respectu ad Clericos.

*De excommunicat. contenta in Clem. 1. de sent. excom.*

### EXCOMM. V.

**D**E hac censura, quæ afficit etiam moniales interdictum violantes, ut dicit *Pelizar. de monial.* c. 8. qu. 14. nu. 22. actum fuit suprà in tit. de excom. ad form.

42. ideoque applicando activa passivis, ad ibi dicta recurrere.

*De excommunicat. contenta in Extravag. Pauli II. Ambitosæ de reb. Eccles. non alienand.*

### EXCOMMUN. VI.

#### SUMMARIUM.

- 1 Referuntur verba Extravag. ambitiosæ de reb. Eccles. non alien.
- 2 Censura Extravag. ambitiosæ, non effugitur prætextu non usus.
- 3 Dicitur. Si quis masculinum, & femininum genus comprehendit.
- 4 Quæ dicuntur de Monachis, intelliguntur etiam de Monialibus, ubi materia eque convenit Mulieribus Religiosis.
- 5 Moniales subsunt pœnis latis jure communi contrà Regulares, aut Ecclesiasticos, nisi expressè exceptantur.

#### ADNOTATIONES.

**C**ensura excommunicat. contenta in hac extravag. fertur his verbis -- Si quis autem contra hujus nostræ prohibitionis seriem de bonis, & rebus eisdem (idest Ecclesiarum, & Monasteriorum) quicquam alienare præsumpserit, alienatio, hypothecca, concessio, locatio, conductio, & infeudatio hujusmodi, nullius omnino sint roboris, vel momenti: & tam qui alienat, quam is, qui alienatas res, & bona prædicta receperit, sententiam excommunicationis incurrat.

De hac egi *par. 2. tit. 14. ad form. 4.* ubi probatum remanet, quod ab illius incursum non excusat prætextus non usus extravagantis, & quod in praxi non absolvitur, nisi à Sede Apostolica, quamvis non sit reservata: quia hodiè alienantes non solum incurrunt hanc excommunicationem sed etiam aliam contentam in c. 11. sess. 22. de ref. *Conc. Trid.* quæ Papæ reservata est.

Hanc autem censuram incurrere etiam Moniales, si bona Monasterii alienent sine beneplacito, non dubitatur, tum quia.

quia dictio illa -- si quis in dispositione legis contenta, masculinum, & femininum sexum comprehendit, Bon. de censur. in commun. disp. 2. q. 4. punct. 2. n. 3. Gaball. ad Constit. Egid. lib. 4. c. 55. n. 1. cum aliis pluribus apud Barbol. d. 373. n. 2. etiam si materia sit odiosa, & poenalis, Fagnan. in c. ut filii n. 39. de fil. presbyt. tum quia, quæ dicuntur de monachis, intelligenda sunt etiam de monialibus, ubi materia æquæ convenit mulieribus Religiosis, Fagnan. loc. cit. n. 40. & 41. Peliz. de monial. d. cap. 8. q. 18. n. 17. Nicol. lucubr. civil. lib. 3. tit. 1. nu. 88. tum demum quia Moniales subfunt poenis indefinitè latis jure communi contra Regulares, aut Ecclesiasticos, nisi expressè excipiantur, ut tradunt Graff. consil. 22. n. 2. 3. 4. de sent. excomm. part. 1. ubi in specie de poena excommunicationis, & aliis quos refert, & sequitur Pelizar. d. c. 8. n. 1. & 2. Ideoque nè Abbatisæ, & Capitula Monialium de hac censura ignorantiam allegare valeant, erunt in Synodo admonenda.

De excommunicat. ferenda contenta in c. secundum instituta ne cler. vel monac.

## EXCOM. VII.

## SUMMARIUM.

- 1 Moniales subduntur poenis contra Negociatores jure communi inflictis.
- 2 Datur formula monitionis faciendæ contra Moniales Negociatrices.
- 3 Clerici, & Religiosi non solum per se ipsos negociari prohibentur, sed etiam per alios.
- 4 Moniales Negociatrices, suaviter ad bonam frugem reduci debent, & ubi charitas non prodest, poenis coercendæ sunt.
- 5 Clerici, & Moniales Moniti in Synodo ut cessent, & abstineant ab illicitis negotiationibus, si non pereant, possunt puniri poena comminata absque alia monitione.
- 6 Ignorantia Constitutionis Synodalis in loco ubi fuit publicata, non est allegabilis.

## ADNOTATIONES.

**D**E Censuris, & poenis infligendis contra Clericos sæculares, & Regulares Negociatores, & quibus etiam Moniales subjiciuntur: Pelizar. d. c. 8. n. 31. egimus supra in tit. de suspens. ad form. 8. Quare si hæ vacent illicitæ negotiationi, erunt monendæ, prout ibi notavi.

Ad se abstinendum à negotiatione illicita sub poena privationis Veli, nec non vocis activæ, & passivæ, & alii arbitrio, juxta dispositionem Sacrorum Canonum, & si Negociatrix sit Abbatisa, erit admonenda sub poena suspensionis, & depositionis ab Officio. Quod si monitæ ab illicita negotiatione non desistant, erunt gradatim puniendæ, scilicet, primo loco voce, secundo loco velo, & Eucharistia privandæ, & tertio loco etiam excommunicandæ: & hoc non solum quando per se ipsas negociantur; sed etiam quando hoc faciunt per alios, quia Clericis, & Religiosis prohibetur, ut nec per alios possint negociari, ut colligitur ex cap. consequens dist. 88. quem perpendi loco supra citato, & advertit etiam contrariis rejectis, Passerin. de stat. hom. tom. 2. quæst. 187. art. 2. num. 210. ubi firmat, culpam incurrere Religiosum, qui negociatur per alium, & in eo habere locum poenas, quæ in Negociatorem contumacem latæ sunt per sacros canones.

Antequam tamen Moniales negociatrices juridicè puniantur, adhibenda erunt remedia suaviora, idest hortationes, & monita Patrum Spiritualium, & si ad cor redire velint, & peccati veniam humiliter exposcant, Ordinarius paternum aperiat sinum, viamque ad poenitentiam sternat faciliorem: at ubi charitas Pastoralis non prodest, non parcat abscissio, ut monet Leo Papa in c. illud sanè 24. q. 3.

Providè igitur Ordinarius agendo, moveat in Synodo tam Clericos, quam Moniales, ut abstineant ab exercitiis, & negotiationibus illicitis sub poena suspensionis à Divinis, & privationis vocis activæ, & passivæ respectivè, & aliis arbitrio; tale enim statutum in hac deli-

cti